

بیماری‌های قلبی عروقی و افسردگی

درمان و پیشگیری در روان قلب پزشکی

فهرست مطالب

فهرست اختصارات	۶
سخن مترجمان	۹
فصل اول: مقدمه	۱۱
فصل دوم: همه‌گیرشناسی بیماری قلبی عروقی و افسردگی	۱۴
فصل سوم: خطر ارتباط بین افسردگی و بیماری قلبی عروقی در طی سالمندی	۳۶
فصل چهارم: مکانیسم‌های پیونددهنده افسردگی به بیماری قلبی عروقی: شواهد همه‌گیرشناسی	۵۲
فصل پنجم: اضطراب و اثرات آن بر بیماری قلبی عروقی	۷۰
فصل ششم: ایسکمی میوکارد ناشی از استرس روان‌شناختی	۹۰
فصل هفتم: آسیب عصب‌روان‌شناختی در بیماران مبتلا به افسردگی	۱۰۶
فصل هشتم: تغییرپذیری ضربان قلب، اختلال‌های عاطفی و سلامتی	۱۳۱
فصل نهم: ارزیابی و مداخله‌های روان‌شناختی برای افسردگی همایند با بیماری قلبی عروقی	۱۴۸
فصل دهم: پیشگیری از بیماری قلبی عروقی در افسردگی	۱۶۳
فصل یازدهم: غربال‌گری افسردگی در بیماری عروق کرونر قلب: تشخیص زودهنگام بیماری	۱۷۴
واژه نامه انگلیسی به فارسی	۱۹۰

فهرست اختصارات

- Activities of Daily Living (ADLs): فعالیت‌های زندگی روزمره
- Bipolar Spectrum Disorders (BSDs): اختلال‌های طیف دوقطبی
- Body Mass Index (BMI): شاخص توده بدنی
- Cardiac Depression Scale (CDS): مقیاس افسردگی بیماران قلبی
- Cardiovascular Diseases (CVD): بیماری‌های قلبی عروقی
- Cognitive Behavioural Therapy (CBT): درمان شناختی رفتاری
- Congestive Heart Failure (CHF): نارسایی احتقانی قلب
- Coronary Artery Bypass Graft (CABG) surgery: جراحی پیوند بای پس عروق کرونر
- Coronary Heart Disease (CHD): بیماری عروق کرونر قلب
- Depression-associated Cognitive Deficits (DECODE): نقایص شناختی مرتبط با افسردگی
- Diffusion Tensor Imaging (DTI): تصویربرداری تانسور انتشار
- Disability-Adjusted Life Years (DALYs): سال‌های زندگی تعدیل شده برحسب ناتوانی
- Fluid-attenuated Inversion Recovery (FLAIR): بازیابی معکوس سیال ضعیف شده
- Geriatric Depression Scale (GDS): مقیاس افسردگی سالمندی
- Heart Rate Variability (HRV): تغییرپذیری ضربان قلب
- High-Density Lipoprotein (HDL) cholesterol: کلسترول لیپوپروتئین با وزن مولکولی بالا
- Hypothalamic-Pituitary-Adrenal (HPA) axis: محور هیپوتالاموس - هیپوفیز - آدرنال
- Inventory to Diagnose Depression (IDD): پرسشنامه تشخیص افسردگی
- Low-Density Lipoprotein (HDL) cholesterol: کلسترول لیپوپروتئین با وزن مولکولی

پایین

- Magnetic Resonance Imaging (MRI): تصویربرداری تشدید مغناطیسی
- Major Depressive Disorder (MDD): اختلال افسردگی اساسی
- Mental Stress-induced myocardial ischemia (MSIMI): ایسکمی قلبی ناشی از استرس روان‌شناختی
- Mindfulness-Based Stress Reduction (MBSR): کاهش استرس مبتنی بر ذهن آگاهی
- New York Heart Association (NYHA): طبقه‌بندی انجمن قلب نیویورک
- Periventricular Hyperintensities (PVH): ناپهنجاری‌های پیرامون بطنی
- Randomised Controlled Trials (RCTs): کارآزمایی‌های کنترل‌شده تصادفی
- Repetitive Transcranial Magnetic Stimulation (rTMS): تحریک مغناطیسی مکرر فراجمجمه‌ای
- Selective Serotonin Reuptake Inhibitors (SSRIs): بازدارنده‌های انتخابی بازجذب سروتونین
- Serotonin-Norepinephrine Reuptake Inhibitors (SNRIs): بازدارنده‌های بازجذب سروتونین و نوراپی نفرین
- Structured Clinical Interview for DSM disorders (SCID): مصاحبه بالینی ساختاریافته برای اختلال‌های DSM
- Transcranial Direct Cranial Stimulation (tDCS): تحریک مستقیم فراجمجمه‌ای

جهان شاهد شیوع همه‌گیری جهانی بیماری‌های مغزی عروقی و قلبی عروقی مزمن و اختلال‌های افسردگی است. کتاب بیماری‌های قلبی عروقی و افسردگی کتابی جامع است که در آن مبانی دانش روزآمد و موردنیاز بر اساس هم‌پایندی بیماری‌های قلبی عروقی و افسردگی - که پیامدهای طولانی‌مدت بر عملکرد و بهزیستی فردی و اجتماعی دارند- ارائه شده است. این کتاب جامع، رابطه پیچیده و متقابل بین انواع مختلف افسردگی و بیماری‌های مغزی عروقی و قلبی عروقی را توضیح می‌دهد. کتاب بیماری‌های قلبی عروقی و افسردگی توسط طیف وسیعی از متخصصان حوزه قلب پزشکی، از جمله روان‌پزشکان، متخصصان قلب، عصب‌شناسان، روان‌شناسان و متخصصان همه‌گیرشناسی نوشته شده است. هدف این کتاب ارائه و ارزیابی در مورد جدیدترین شواهد پاتوفیزیولوژیکی، عصب زیست‌شناختی و علائم بالینی این بیماری‌های شایع و ناتوان‌کننده و مداخله‌های داروشناسی، روان‌شناختی و رفتاری مرتبط است. این کتاب با توضیح مکانیسم‌های اساسی بالینی و عصب زیست‌شناختی در مغز و ارتباط متقابل و پیچیده بین بدن و زیست‌شناسی مغز، جدیدترین یافته‌های حوزه همپوش بین روان‌پزشکی و قلب پزشکی را ارائه کرده است. توصیفات روشن این کتاب در مورد رویکردهای شواهد محور در درمان بالینی بیماری‌های قلبی عروقی و افسردگی هم‌پایند این اطمینان را ایجاد می‌کند که کتاب حاضر هم مروری کلی و روزآمد از دانش در این حوزه ارائه می‌کند و هم راهنمایی کاربردی برای متخصصان و دانشجویان است. فصول این کتاب توسط متخصصان حوزه روان‌قلب پزشکی نوشته شده است و ویراستاران آن دکتر برنهارد تی باون و دکتر فیلیپ جی تالی هستند. پرفسور برنهارد باون مدیر بیمارستان روان‌پزشکی و روان‌شناسی دانشگاه مونستر آلمان، عضو کالج روان‌پزشکی سلطنتی استرالیا و نیوزلند، استاد مدعو دانشکده روان‌پزشکی دانشگاه ملبورن و استاد مدعو سلامت روان در مؤسسه علوم اعصاب و سلامت روان فلوری، دانشگاه ملبورن، استرالیا است. دکتر فیلیپ جی. تالی روان‌شناس و پژوهشگر حوزه پزشکی در دانشگاه آدلاید استرالیا است.

تاکنون در ایران کتاب‌های انگشت‌شماری در زمینه افسردگی و بیماری‌های قلبی عروقی ترجمه شده‌اند و کتاب حاضر جامع‌ترین کتابی محسوب می‌شود که تاکنون در این زمینه در ایران ترجمه شده است. کتاب بیماری‌های قلبی عروقی و افسردگی در ۲۸ فصل از جنبه‌های مختلف از جمله سبب‌شناسی، سنجش، پیشگیری و مداخله به بیماری‌های قلبی عروقی و افسردگی هم‌پایند پرداخته است. لازم به ذکر است طبق هماهنگی با ناشر به دلیل اینکه بعضی از فصول دارای محتواهای ژنتیکی،

مسائل پایه‌ای پزشکی و عصب‌شناختی بودند از ترجمه آن فصول اجتناب شد و از بین فصول تعداد ۱۱ فصل که محتوای روان‌شناختی بیشتری داشتند با هماهنگی ناشر انتخاب و مورد ترجمه قرار گرفت. ضرورت ترجمه این کتاب از اینجا ناشی می‌شود که رشته‌های مرتبط با این حوزه از جمله دوره فلوشیپ پزشکی قلب یا ارشد و دکتری روان‌شناسی سلامت در حوزه روان‌شناسی به‌شدت با فقر منابع مرتبط در حوزه قلب پزشکی مواجه هستند و کتاب حاضر یکی از مناسب‌ترین و باارزش‌ترین کتاب‌هایی است که می‌تواند این خلأ را جبران نماید.

فصل اول: مقدمه

برنهارد تی. باون و فیلیپ جی. تالی

مدت‌ها از شناخت ارتباط بین بیماری‌های قلبی عروقی (CVDs) و افسردگی می‌گذرد. گزارش‌ها تا پیش از سال ۱۹۳۷ میزان مرگ‌ومیر بیماران روان‌پزشکی بستری را ۸ برابر جمعیت عمومی نشان می‌داد و تقریباً ۴۰ درصد از این مرگ‌ها ناشی از «بیماری‌های قلبی» بود (مالزبرگ، ۱۹۷۳).

در دهه‌های بعدی بسیاری از مطالعات مقطعی و طولی به بررسی دقیق همابندی افسردگی و بیماری‌های قلبی عروقی پرداختند. نتایج پژوهش‌ها نشان داد افسردگی و بیماری‌های قلبی عروقی، فشار بالینی و اجتماعی زیادی بر مبتلایان وارد می‌کند. امروزه پژوهش‌ها نشان‌دهنده رابطه متقابل بیماری قلبی عروقی و افسردگی است. طبق مطالعات متعدد بالینی و همه‌گیرشناسی، افسردگی به‌طور متوسط خطر بیماری قلبی عروقی را ۱/۵ برابر افزایش می‌دهد (گریپو و جانسن، ۲۰۰۲؛ تامبس و همکاران، ۲۰۰۶؛ لیبی و همکاران، ۲۰۰۹؛ نیکولسن و همکاران، ۲۰۰۶) و بیمارانی که هم‌زمان مبتلا به بیماری عروق کرونر قلب و افسردگی هستند، ۲ تا ۳ برابر بیشتر از بیماران مبتلا به بیماری قلبی فاقد افسردگی در معرض خطر حوادث قلبی کشنده و غیرکشنده قرار دارند (گلدستون و بیلی، ۲۰۰۸؛ کوی و همکاران، ۲۰۰۷؛ رادیش و چارلز، ۲۰۰۳؛ فریشور-اسمیت و لسپرانس، ۲۰۱۰). به‌علاوه، پس از حوادث ایسکمی، افسردگی به‌تنهایی پیش‌بین وضعیت نامطلوب سلامتی بوده است (نیکولسن و همکاران، ۲۰۰۶؛ بارت و همکاران، ۲۰۰۴؛ مایر و همکاران، ۲۰۱۱).

هرچند سبب‌شناسی و پاتوفیزیولوژی ارتباط بین افسردگی و بیماری قلبی عروقی به میزان زیادی به مکانیسم‌های زیستی مرتبط با محور هیپوتالاموس-هیپوفیز-آدرنال (HPA)، سایتوکاین‌های پیش‌التهابی، افزایش فعالیت سمپاتیکی، اختلال عملکرد پلاکت‌های خون، تغییرات انعطاف‌پذیری عروق شریانی و عملکرد اندوتلیال مرتبط است، اما گزارش‌های دیگر در رابطه متقابل بین افسردگی و بیماری قلبی عروقی از نقش مهم ویژگی‌های بالینی افسردگی (شدت، تعداد دوره‌ها، طول مدت و نوع افسردگی) و عوامل اجتماعی/جمعیتی شناختی (وضعیت تأهل، سطح تحصیلات و میزان درآمد) حمایت می‌کنند. غربالگری و درمان افسردگی در کاهش همابندی بالینی و بهبود سلامتی بیماران مبتلا مؤثر است، برای مثال، در سال‌های اخیر استفاده از داروهای ضدافسردگی، روان‌درمانی یا داروهای ضدالتهابی افزایش یافته است.

کتاب حاضر جامع‌ترین کتاب در رابطه با بیماری قلبی‌عروقی و افسردگی است و نویسندگان متخصص از سراسر جهان بر جنبه‌های جدیدی از سبب‌شناسی بالینی، زیستی و پاتوفیزیولوژی همایندی بیماری‌های قلبی‌عروقی و افسردگی تمرکز کرده‌اند.^۱ نویسندگان کتاب با بررسی نقش اضطراب، آسیب‌شناختی و عصب روان‌شناختی، پردازش هیجان و استرس پا به مرزهای جدیدی از پژوهش در این حوزه گذاشته‌اند. همچنین، در این کتاب مبانی عصب زیست‌شناسی مرتبط با همایندی بیماری قلبی‌عروقی و افسردگی بررسی شده است. کتاب برای افزایش آگاهی خوانندگان در مورد مکانیسم‌های زیستی همایندی بیماری قلبی‌عروقی و افسردگی به مرور یافته‌های تصویربرداری مغزی، جنبه‌های متابولیکی- التهابی و احتمال همپوشی ژنتیکی بین افسردگی و بیماری قلبی‌عروقی پرداخته است. دیگر جنبه مورد تمرکز کتاب، مسائل مربوط به درمان و پیشگیری است. مداخله‌های روان‌شناختی (فعال‌سازی رفتاری، آموزش شناختی، فناوری‌های مبتنی بر نرم‌افزارهای تلفن همراه) و مداخله‌های دارویی (داروهای ضدافسردگی و ضدالتهابی) و نیز رویکردهای طب مکمل جایگزین و طب یکپارچه، نویددهنده بهبود عوارض کوتاه‌مدت و بلندمدت این بیماری‌های همایند هستند. نهایتاً در این کتاب به مهم‌ترین مسائل مربوط به غربالگری و پیشگیری توجه شده است.

مفاهیم گسترده و موضوعات جامع این کتاب آن را تبدیل به منبعی منحصر به فرد برای دانشجویان، متخصصان بالینی و پژوهشگران علاقه‌مند به حوزه‌های پزشکی، روان‌شناسی، بهداشت عمومی، پیراپزشکی و رشته‌های طب مکمل کرده است تا آگاهی بیشتری از مبانی ارتباط بیماری‌های قلبی‌عروقی و افسردگی پیدا کنند و بهتر بتوانند بیماری قلبی‌عروقی و افسردگی همایند را تحت درمان قرار دهند.

۱. همان‌طور که در قسمت «سخن مترجمان» گفته شد از بین ۲۸ فصل کتاب اصلی فصولی برای ترجمه انتخاب شد که دارای جنبه‌های روان‌شناختی قوی‌تری بودند و از ترجمه فصول دارای ماهیت زیستی و ژنتیکی پرهیز شد.

- Barth J, Schumacher M, Herrmann-Lingen C (2004) Depression as a risk factor for mortality in patients with coronary heart disease: a meta-analysis. *Psychosom Med* 66(6):802–813
- Frasure-Smith N, Lesperance F (2010) Depression and cardiac risk: present status and future directions. *Heart* 96(3):173–176
- Goldston K, Baillie AJ (2008) Depression and coronary heart disease: a review of the epidemiological evidence, explanatory mechanisms and management approaches. *Clin Psychol Rev* 28(2):288–306
- Grippe AJ, Johnson AK (2002) Biological mechanisms in the relationship between depression and heart disease. *Neurosci Biobehav Rev* 26(8):941–962
- Kooy KV et al (2007) Depression and the risk for cardiovascular diseases: a systematic review and meta analysis. *Int J Geriatr Psychiatry* 22:613–626
- Lippi G et al (2009) Mental depression and cardiovascular disease: a multifaceted, bidirectional association. *Semin Thromb Hemost* 35(3):325–336
- Malzberg B (1937) Mortality among patients with evolutionary melancholia. *Am J Psychiatry* 93(5):1231–1238
- Meijer A et al (2011) Prognostic association of depression following myocardial infarction with mortality and cardiovascular events: a meta-analysis of 25 years of research. *Gen Hosp Psychiatry* 33(3):203–216
- Nicholson A, Kuper H, Hemingway H (2006) Depression as an aetiologic and prognostic factor in coronary heart disease: a meta-analysis of 6362 events among 146 538 participants in 54 observational studies. *Eur Heart J* 27(23):2763–2774
- Rudisch B, Charles BN (2003) Epidemiology of comorbid coronary artery disease and depression. *Biol Psychiatry* 54(3):227–240
- Thombs BD et al (2006) Prevalence of depression in survivors of acute myocardial infarction. *J Gen Intern Med* 21(1):30–38